

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát
Masarykova 801/28, 460 01 Liberec**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-1484/25-L
Sp. zn. ČŠIL-S-288/25-L

Název	Svobodná základní škola, o.p.s., Jablonec nad Nisou
Sídlo	U Přehrady 3204/61a, Mšeno nad Nisou, 466 02 Jablonec nad Nisou
E-mail	szs@szs.jablonec.cz
IČO	25 048 350
Identifikátor	610 400 363
Právní forma	obecně prospěšná společnost
Zastupující	Mgr. Jana Sacherová
Zřizovatel	Sdružení přátel Svobodné Obecné Školy
Místo inspekční činnosti	U Přehrady 3204, Jablonec nad Nisou
Inspekční činnost na místě	8. 12. 2025 – 10. 12. 2025

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a s rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Svobodná základní škola, o.p.s., Jablonec nad Nisou (dále „škola“ či „instituce“) vykonává činnost základní školy s nejvyšším povoleným počtem 200 žáků a školní družiny s nejvyšším povoleným počtem 70 žáků. Byla založena v roce 1993 jako škola prvostupňová, od školního roku 2023/2024 je školou plně organizovanou.

Instituce k datu inspekční činnosti vzdělávala v devíti třídách základní školy 190 žáků, z toho 19 se speciálními vzdělávacími potřebami a jednoho s odlišným mateřským jazykem bez jazykové bariéry. Zájmového vzdělávání se ve čtyřech odděleních školní družiny účastnilo celkem 70 žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy, která stojí v čele instituce od školního roku 2024/2025, je se školou dlouhodobě spjata. Od svého nástupu do funkce velmi aktivně řídí všechny důležité procesy a vytváří podmínky pro další rozvoj školy. Vydaný dokument „Strategický plán 2025-2030“ přehledně formuluje základní cíle i indikátory jejich naplnění, jež jsou průběžně vyhodnocovány. Mezi priority patří mj. vstřícné klima, spolupráce pedagogických pracovníků v metodické oblasti, tandemová výuka a podpora nadaných žáků. Učitelé se s vizí školy vesměs identifikují a aktivně se podílejí na jejím naplňování.

Delegování kompetencí a odpovědnosti na jmenované zástupce (případně na další pedagogické pracovníky) je efektivní, odpovídá specifickým potřebám školy a zohledňuje zásadu zastupitelnosti. Nastavené kontrolní mechanismy jsou funkční. Kromě přímé hospitační činnosti vedení školy zahrnují i vzájemné hospitace a sdílení zkušeností pedagogických pracovníků. Otevřená komunikace mezi všemi účastníky vzdělávacího procesu, kterou ředitelka školy aktivně podporuje, umožňuje včasnou identifikaci případných problémů a operativní přijímání vhodných opatření k jejich eliminaci.

Silnou stránkou pedagogického sboru, čítajícího 25 převážně kvalifikovaných pedagogických pracovníků (učitelé včetně vedení, asistenti pedagoga, vychovatelé), je vstřícné, profesionální vystupování a ochota ke vzájemné spolupráci. Další vzdělávání je organizováno s ohledem na potřeby školy, přičemž je přihlíženo i k zájmům jednotlivých učitelů. Mezi priority patří kromě kvalifikačního studia rovněž prohlubování didaktických dovedností. S profesním růstem a metodickým vedením pedagogických pracovníků souvisí činnost metodických orgánů (tzv. metodické pracovní skupiny), které nejsou zaměřené na jednotlivé předměty, nýbrž na klíčové oblasti vzdělávání, jež si škola stanovila jako prioritní (podpora nadaných žáků, tandemová výuka, slovní hodnocení žáků, tripartity). Tyto skupiny představují inspirativní platformu pro vzájemnou spolupráci a podporu pedagogů a pro systematické zavádění nových postupů ve výuce. Při jejich činnosti škola čerpá i ze zkušeností partnerských škol, s nimiž na konkrétních tématech spolupracuje.

Škola cíleně vytváří akceptující a podnětné prostředí, které podporuje zdravý vývoj žáků, jejich vzdělávací potřeby i naplňování preventivní strategie. Důraz je kladen na otevřenou komunikaci, empatii a vzájemnou důvěru mezi členy poradenského týmu, pedagogy, žáky a jejich zákonnými zástupci. Poradenské služby profesionálně zajišťují dvě výchovné poradkyně (jedna pro 1. stupeň a ředitelka školy pro 2. stupeň), metodik prevence a kariérový poradce. Poradenský tým pružně reaguje na aktuální problémy, poskytuje odbornou pomoc žákům i jejich zákonným zástupcům. Úzce spolupracuje s učiteli i externími odborníky, např. s logopedkou, která v prvním ročníku provádí systematický logopedický screening. Významná pozornost je věnována podpoře žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,

individuální integraci i rozvoji nadaných a talentovaných žáků. Nedílnou součástí činnosti je rovněž kariérové poradenství. V oblasti primární prevence rizikového chování jsou žáci vedeni ke zdravému životnímu stylu, aktivnímu trávení volného času a k rozvoji sociálních kompetencí.

Materiální i prostorové podmínky školy jsou výrazně nadstandardní. Instituce sídlí od roku 2023 v nově zrekonstruované bezbariérové budově ve vlastnictví společnosti Jablotron Facility, s. r. o. Čisté a estetické prostory, volnočasové koutky a bezpečné zóny pro relaxaci podporují stmelování kolektivů. Světlé učebny (devět kmenových a deset velmi dobře vybavených odborných učeben) a nastavitelné venkovní žaluzie umožňují celoroční zajištění optimálních podmínek pro vzdělávání. Díky protihlukové izolaci jednotlivých učeben lze operativně využívat chodby a další společné prostory, aniž by došlo k narušení výuky v ostatních třídách. K realizaci tělesné výchovy škola využívá vlastní sportovní hřiště nebo nedalekou městskou sportovní halu. Účastníci školní družiny mají k dispozici dvě učebny (herny), využívají rovněž sál pro pohybové aktivity, chodby, přilehlou terasu se zahradou a další prostory školy. Budova je zabezpečena proti vstupu nepovolaných osob technickými prostředky a v určených časech i personálně.

Vícezdrojové financování školy, zahrnující zejména prostředky ze státního rozpočtu, školního, projektové činnosti (OP JAK) a sponzorských darů, umožňuje škole naplňovat koncepční záměry a v plné míře realizovat výuku podle platných vzdělávacích programů.

Stravování žáků je poskytováno smluvním partnerem přímo v prostorách školy. Dohled zajišťují jednotliví vyučující. Tzv. „bezodpadová“ školní jídelna se samoobslužným systémem vede žáky od prvního ročníku k odpovědnému chování, podporuje zdravý životní styl a klade důraz na udržitelnost. Přirozeným způsobem se tak podílí na environmentální výchově žáků. Ve třídách škola zajišťuje žákům celodenní pitný režim.

Zajištění podmínek psychické i fyzické bezpečnosti pro žáky je jednou z priorit školy. Žáci jsou seznamováni s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví ve škole a na školních akcích. Pozornost je věnována i řešení případných krizových situací (mj. i názorné školení učitelů s nácvikem řešení situace při napadení školy). Určitý prostor ke zlepšení je v aktivním vyhledávání rizik a jejich bezodkladné minimalizaci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Všechny sledované vyučovací hodiny v základní škole byly velmi dobře připravené a vyznačovaly se promyšlenou strukturou. Probíhaly v příjemné až přátelské edukační atmosféře. Specifikum školy, vzájemné tykání učitelů a žáků, nijak nenarušilo dané role ve vzdělávání, působilo naprosto přirozeně a podporovalo oboustrannou komunikaci. Žáci akceptovali pravidla nastavená vyučujícími a plnili zadané úkoly, učitelé respektovali osobnost a potřeby jednotlivců. Hospitovanou výuku nenarušily žádné významnější kázeňské prohřešky. Na obou stupních se projevila patrná motivace k učení a přirozená radost z poznávání nového u většiny žáků. Významným přínosem pro efektivitu vzdělávání byla v některých vyučovacích hodinách uplatňovaná tandemová výuka, případně spolupráce učitelů s asistenty pedagoga.

Učitelé většinou na počátku hodiny formulovali vzdělávací cíl, na konci nechybělo společné hodnocení se sebereflexí žáků, kteří se nevyhýbali diskusi a vzájemnému sdílení (co mi pomohlo, co bylo těžké). V průběhu výuky se často objevovaly prvky formativního hodnocení, které je vhodné rozšířit také o vrstevnické hodnocení. Učitelům se dařilo aktivizovat žáky prostřednictvím pestré, živé a dynamické výuky. Nechyběla práce s chybou

jako s prostředkem dalšího učení. Didaktická technika byla přibližně v polovině hodin efektivně využita především učiteli, méně často i žáky. Prostor ke zlepšení nabízí častější vyhledávání informací z různých zdrojů a jejich kritické využití samotnými žáky. Vydařená byla v tomto směru např. sledovaná výuka novodobých dějin v devátém ročníku.

Sledované hodiny na prvním stupni se vyznačovaly střídáním činností, aktivity byly často spojené s pohybem ve třídě i v dalších prostorách školy, využívány byly i relaxační a odpočinkové zóny. Množství názorných didaktických pomůcek podporovalo představivost žáků a přispívalo k porozumění učivu. Ve většině hodin byla rozvíjena kreativita, učení bylo spojeno s prožitkem, nechyběla tematická aktualizace (advent, Vánoce). Propojení výuky se zkušeností žáků z běžného života a mezipředmětové přesahy působily motivačně. Převládaly kooperativní vzdělávací formy a samostatná práce žáků, frontální výuka byla využita pouze podpůrně. Hodiny angličtiny probíhaly převážně v cílovém jazyce, zařazení dramatizace rozvíjelo slovní zásobu a komunikativní dovednosti.

Ve sledované výuce na druhém stupni učitelé často využívali pečlivě připravené pracovní listy, efektivitu výuky fyziky zvyšovala práce s digitální učebnicí. Žáci dostávali prostor k samostatnému řešení předkládaných problémů, nepřevažoval tak jednosměrný přenos hotových informací. Motivačně působilo povzbuzení a vyjádření víry v úspěch žáka. Výuka byla vedena věcně i formálně správně. V ojedinělých případech se objevilo nesprávné užívání odborné terminologie, proto je vhodné vést žáky s větší důsledností k jejímu používání. Častým pozitivem byla spontánní vzájemná podpora a pomoc mezi žáky. V některých hodinách učitelé při kooperativních činnostech cíleně využívali nadaných žáků v roli mentorů. V části navštívených hodin se objevovala i diferenciací spočívající v nabídce úloh s různou kognitivní náročností. Je žádoucí tuto formu diferenciací posilovat.

Část sledované výuky na druhém stupni probíhala ve dvouhodinových blocích. Učitelům tento formát nabízí větší prostor pro organizačně náročnější aktivity. Příkladem jeho vhodného využití byla navštívená hodina dějepisu v devátém ročníku. Velmi dobrá podpora čtenářské gramotnosti byla zaznamenána i v odpoledních dvou hodinách českého jazyka, kde však již byla patrná únava žáků. V některých vyučovacích předmětech může být nevýhodou dvouhodinových bloků soustředění výuky do jediného dne v týdnu. Je proto vhodné v jednotlivých případech pečlivě zvažovat přínos i rizika vícehodinových bloků s ohledem na co nejvyšší efektivitu vzdělávání.

Ve sledovaném zájmovém vzdělávání převládaly spontánní činnosti nad řízenými. Vychovatelky nabízely žákům dostatečný prostor pro odpočinek a relaxaci i pro pohybové aktivity v sále i během pobytu venku. Účastníci měli možnost volby konkrétní činnosti. Tematicky zaměřené aktivity (Vánoce) akcentovaly rozvoj vědomostí, dovedností a postojů, podporovaly čtenářskou gramotnost, fantazii a kreativitu. Bylo patrné, že žáci jsou vedeni ke vzájemné spolupráci a toleranci. Vychovatelky uplatňovaly vůči nim vstřícný přístup. Nastavená pravidla chování byla důsledně dodržována. Přínos pro individuální rozvoj účastníků představují zájmové útvary (např. zdravotní, výtvarný kroužek, Veselá věda).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zájemci o vzdělávání jsou přijímáni na základě transparentních kritérií nastavených v souladu s právními předpisy, přičemž jsou cíleně zohledňovány potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Počet uchazečů u zápisu dlouhodobě výrazně převyšuje počet přijímaných žáků.

Škola průběžně sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání žáků a informuje o nich jejich zákonné zástupce prostřednictvím školního informačního systému, na třídních schůzkách, případně operativně v rámci přímé komunikace.

Žáci školy dosahují velmi dobrých vzdělávacích výsledků. Na konci posledního uzavřeného školního roku jich prospělo s vyznamenáním 85 % (na 2. stupni 75 %), neprospívající žáky škola nemá. Nadprůměrné výsledky potvrzuje i dlouhodobě vysoká úspěšnost žáků v externím testování.

Od školního roku 2023/2024, kdy vzdělávání ukončili první žáci 9. ročníku, sleduje škola jejich úspěšnost v rámci přijímacího řízení na střední školy. Ve všech ukazatelích jednotné přijímací zkoušky zveřejněných společností CERMAT dosahovali nadprůměrných výsledků v celorepublikovém, krajském i místním srovnání. Na prioritní střední školu bylo přijato 88 % všech uchazečů, naprostá většina pokračuje ve studiu některého z maturitních oborů (38 % v gymnáziích, 15 % v oborech s talentovou zkouškou). Řada absolventů zůstává se školou v příležitostném kontaktu (účastní se některých aktivit, např. předvánočního setkání), což vedení školy umožňuje sledovat jejich úspěšnost v dalším studiu a využívat jejich zkušenosti jako zpětnou vazbu ke své činnosti.

Specifické zájmy a nadání žáků škola rozvíjí především prostřednictvím projektů, kurzů, kroužků, samostatných prací žáků (tzv. pololetní práce) a podporou jejich účasti v soutěžích a předmětových olympiádách nebo při četných sportovních aktivitách. Aktuálně se jeden žák účastnil korespondenčního semináře Matematicko-fyzikální fakulty UK Pikomat. Jednotliví vyučující se věnují zájemcům z řad žáků i výrazně nad rámec svých povinností. Příkladem je sobotní kroužek „Sobotky Svobodky“ nabízející od školního roku 2021/2022 talentovaným žákům atraktivní témata z oblasti matematiky, fyziky a informatiky. Přínosem je pro rozvoj čtenářské gramotnosti i školní knihovna poskytující klidný edukační prostor využívaný ve výuce i mimo ni. Elektronický systém katalogizace knihovny nabízí na webových stránkách žákům (i jejich zákonným zástupcům) přehledný katalog dostupných knih a výrazně usnadňuje jejich fyzické půjčování.

Kromě pestré nabídky zájmových kroužků jsou žákům poskytovány jednorázové aktivity jako exkurze, zahraniční zájezdy, projekty, návštěvy divadelních představení a koncertů, odborné přednášky, adaptační pobyty, environmentální programy, sportovní kurzy (lyžařský, cyklistický, vodácký), besedy se známými osobnostmi a další akce. Podporu zdravého životního stylu představuje i nabídka pravidelného otužování s využitím blízké přehrady.

Zájmové a základní vzdělávání jsou úzce propojeny. Většina akcí školní družiny je plánována a organizována společně se základní školou (např. Vánoční zpívání v kostele, Den rodin, Benefiční akce pro Dášenko na podporu psiho útulku). Pro formování osobnosti žáků mají mimořádný pozitivní význam zejména aktivity realizované v rámci spolupráce s Domovem a centrem aktivit v Hodkovicích nad Mohelkou (osoby s mentálním postižením) a s Domovem seniorů U Přehrady, se kterým škola sdílí zahradu. Participací na řadě místních akcí se škola stává nedílnou součástí společenského života města.

Závěry

Vývoj školy

- Od školního roku 2023/2024 škola sídlí v nové budově.
- Od školního roku 2023/2024 je plně organizovanou školou poskytující základní vzdělávání od prvního do devátého ročníku.
- Od školního roku 2024/2025 došlo ke změně na postu ředitelky školy.

Silné stránky

- Četná spolupráce s blízkým domovem seniorů a s centrem aktivit pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením je oboustranně přínosná a významně přispívá k formování osobnosti žáků. (1.5)
- Prostorové a materiální podmínky školy jsou výrazně nadstandardní. (2.4)
- Učiteli se na obou stupních daří motivovat žáky k učení a probouzet u nich zájem o probíraná témata. (4.1)
- Široká a pestrá nabídka vzdělávacích aktivit s využíváním metod prožitkového učení u žáků podněcuje jejich samostatnost a sociální dovednosti. (4.2)
- Žáci jsou ve výuce cíleně vedeni ke vzájemné podpoře a pomoci. (4.4)
- Žáci školy dosahují nadprůměrných vzdělávacích výsledků v rámci interního i externího hodnocení, a to včetně hodnocení výsledků u jednotné přijímací zkoušky. (5.2)
- Škola uplatňuje respektující přístup ke každému žákovi a systematicky zajišťuje rovné podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných s cílem podporovat maximální rozvoj jejich potenciálu. (6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Příklady inspirativní praxe

- Nastavený systém metodických pracovních skupin příkladně podporuje vzájemnou spolupráci pedagogů a přispívá k jejich participaci na dalším rozvoji školy.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Cílenou motivací ke kvalifikačnímu studiu zajistit plnou kvalifikovanost pedagogického sboru.
- Zařazovat ve větší míře do běžné výuky operativní vyhledávání informací a jejich kritické hodnocení žáky.
- Využívané hodnotící prvky cíleně obohacovat o vrstevnické hodnocení žáků.
- Systematicky posilovat diferenciaci výuky formu nabídky úloh s různou kognitivní náročností.
- Pečlivě analyzovat přínos i rizika vícehodinových bloků s ohledem na co nejvyšší efektivitu vzdělávání.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zakladatelská listina, aktuální znění ze dne 17. 10. 2023
2. Jmenování ředitelky Svobodné základní školy, o. p. s., Jablonec nad Nisou ze dne 5. 6. 2024
3. Údaje vedené o škole v rejstříku škol a školských zařízení
4. Dokumentace ke koncepčnímu a evaluačnímu řízení školy k datu inspekční činnosti
5. Souhrnná dokumentace školního poradenského pracoviště
6. Souhrnná dokumentace školní družiny
7. Souhrnná dokumentace k hodnocení bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
8. Souhrnná dokumentace k hodnocení finančních podmínek školy
9. Dotazníkové šetření školy a České školní inspekce k datu inspekční činnosti
10. Další dokumentace podle § 28 odst. 1 školského zákona k datu inspekční činnosti
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (doklady o dosaženém vzdělání)
12. Inspekční zpráva čj. ČŠIL-1150/19-L ze dne 30. 12. 2019
13. Webové stránky školy (<https://www.szsjablonec.cz>)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna v Registru inspekčních zpráv na webových stránkách České školní inspekce www.csicr.cz.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Machačný, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Vlčková, školní inspektorka

Mgr. Jitka Šafaříková, školní inspektorka

Bc. Linda Filípková, kontrolní pracovnice

29. 12. 2025